

TÓM TẮT KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Cây cỏ xước có tên khoa học *Achyranthes aspera* L., thuộc chi *Achyranthes*, họ *Amaranthaceae* (Rau giền, Dền), là một loài rau, cũng là thảo dược quen thuộc ở nước ta, song chưa được nghiên cứu về thành phần hóa học. Trong quá trình nghiên cứu về thành phần hóa học của cây cỏ xước thu hái tại Trà Vinh và Vĩnh Long, chúng tôi đã đạt được một số kết quả như sau:

Đã khảo sát định tính sơ bộ thành phần hóa học cây cỏ xước. Kết quả cho thấy cây cỏ xước có chứa các nhóm hợp chất như: alkaloid, steroid, flavonoid, glycoside, tannin.

Năm hợp chất được phân lập từ cao chloroform và ethyl acetate của cây cỏ xước thu hái tại Trà Vinh bằng các phương pháp sắc ký. Các chất tinh khiết sau khi cô lập và tinh chế này được xác định cấu trúc hóa học để nhận danh bằng các phương pháp phổ 1D-NMR, 2D-NMR, MS. Các chất đã cô lập gồm safrol, β -sitosterol 3-O- β -glucopyranoside, quercetin-3-O- β -D-galactopyranoside, sucrose và hỗn hợp stigmasterol và spinasterol với tỉ lệ mol lẫn lộn là 1:3.

Thử nghiệm hoạt tính sinh học có chọn lọc đã xác thực hợp chất quercetin-3-O- β -D-galactopyranoside vừa cô lập được có hoạt tính kháng oxy hóa rất tốt, góp phần chứng minh cho dược tính của cây cỏ xước, là một phần việc được thực hiện thêm, ngoài những mục tiêu đã đề xuất.

Từ kết quả của đề tài, chúng tôi đã đăng 1 bài báo trong Tạp chí Khoa Học Trường Đại học Cần Thơ, số định kỳ 19b năm 2011, trang 56-61.

Đề tài đã góp phần trong công tác đào tạo: học viên cao học Nguyễn Minh Hiền, K.16, đã nhận bằng Thạc sĩ Hóa học hữu cơ từ những nghiên cứu về khảo sát hóa học thân cây cỏ xước thu hái ở Trà Vinh.

Như vậy, đề tài đã hoàn thành những mục tiêu ban đầu trong đề xuất (văn bản đính kèm) và được đề nghị nghiệm thu đúng thời hạn.

THE SOCIALIST REPUBLIC OF VIETNAM

THE RECTOR OF
CANTHO UNIVERSITY

confers
THE DEGREE OF MASTER
Organic Chemistry

Upon: (Mr, Ms) **Nguyen Minh Hien**

Born on: **12th November 1985**

Given under the seal of
Rector

Nguyen Anh Tuan

Serial number:

Reference number: **1305/SDH-2011**

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

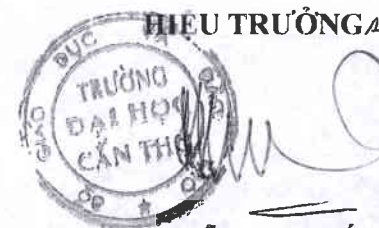
HIỆU TRƯỞNG
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CẦN THƠ

cấp
BẰNG THẠC SĨ
Hóa hữu cơ

Cho: **Nguyễn Minh Hiền**

Sinh ngày **12.11.1985**

Cần Thơ, ngày 30 tháng 6 năm 2011

Nguyễn Anh Tuấn

Số hiệu: **A013335**

Số vào sổ cấp bằng: **1305/SDH-2011**

BẢN NHẬN XÉT LUẬN VĂN THẠC SĨ CỦA HỌC VIÊN NGUYỄN MINH HIỀN

1. **Tên đề tài:** Khảo sát thành phần hóa học của thân cây cỏ xước (*Achyranthes aspera* L). họ Rau dền (Amaranthaceae) thu hái tại Trà Vinh
Chuyên ngành : Hóa hữu cơ
Mã số: 604427
2. **Hướng dẫn khoa học:** TS. Trương Chí Thành
ThS Tôn nữ Liên Hương
3. **Người Nhận xét:** GS. TSKH Nguyễn Công Hào
Viện Công nghệ Hóa học
3. **Nội dung nhận xét:**

1. Ý nghĩa khoa học và tính cấp thiết của đề tài: Nghiên cứu thảo dược là nội dung đang được các nhà khoa học trong và ngoài nước quan tâm bởi tính tiện ích và an toàn. Tác giả đã chọn cây cỏ Xước theo kinh nghiệm dân gian cỏ xước có vị đắng, chua, tính mát, có tác dụng thanh nhiệt, tiêu viêm, lợi tiểu. Cỏ xước có tác dụng kháng viêm tốt cả giai đoạn cấp và mãn tính. Đề tài học viên chọn vừa có ý nghĩa khoa học và thực tiễn do đó có tính cấp thiết

2. Phương pháp nghiên cứu: Tác giả đã sử dụng các phương pháp thường qui trong phân tích, chiết tách, cô lập các hợp chất thiên nhiên. Để nhận danh và xác nhận cấu trúc tác giả đã sử dụng các phương pháp phân tích hóa lý hiện đại cho nên số liệu thu được có độ tin cậy cao.

3. Nội dung và kết quả nghiên cứu: Tác giả đã khảo sát hai cao là cao C và cao Ea của thân cây cỏ xước thu được 5 chất được nhận danh lần lượt là stigmasterol và spinasterol, safrol, β -sitosterol-3-O- β -glucopyranpside, quercetin-3-O- β -D-galactopyranoside và Đường sucrose. Đây là các hợp chất rất quen thuộc có hiện diện trong nhiều loại cây.

4. Trao đổi thêm: Trong số các hợp chất cô lập được chất nào là lần đầu tiên được cô lập từ cây cỏ xước? tác giả cần nói rõ thân cây cỏ xước là phần nào của cây, có bao hàm lá không? Dựa vào bằng chứng nào tác giả khẳng định đã cô lập được hỗn hợp stigmasterol với spinasterol mà không phải là β -sitosterol như nhóm cô Phụng thường cô lập được?

Xác nhận của cơ quan

Người nhận xét

Chào

GS.TSKH Nguyễn Công Hào

Lê Tiến Dũng